

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 c.
Pe o lună . . . 2 c.
Anul de Duzămești
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Anul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Lupte naționale în Austria și în Ungaria.

II.

Di ministru Andrassy a declarat dăunăzi în camera din Budapesta că ar fi o nenorocire dacă Ungaria ar ajunge în halul luptelor naționale din Austria. Într'adevăr în Ungaria nu s'a proclamat statarul, la noi nici un popor nemaghiar nu a intrat încă în faza luptelor de stradă pentru apărarea limbii, drepturilor și teritoriului său.

Dar cum stăm cu respectarea marilor principii de drept național constituțional dezvoltate în Austria?

Se pare anormal și totuși e fapt: deși harta Ungariei înfățișează aceeași variație și bogăție etnografică, totuși în Ungaria vedem tocmai o dezvoltare diametral opusă. În loc de principiul egalității naționale, a recunoașterii dreptului natural de existență a fiecărui popor, politica ungurească proclamă principiul întâi nemărturisit dar astăzi mărturisit tot mai pe față că *nici un popor nu are drept de existență națională în țara asta afară de poporul unguresc.*

Am văzut și evoluția spre aplicarea tot mai riguroasă și hotărâtă a acestui principiu. Întâi se vorbea și se legiuia despre *naționalități* în deosebire de *națiunea maghiară*. Nemaghiarii erau deci recunoscuți ca niște colectivități etnice și constituționale deosebite, erau însă puși în stare de inferioritate ca *naționalități* față

de *națiunea maghiară* singură înzestrată cu toate drepturile naționale, cari aici nu sunt un drept egal pentru toți ci o prerogativă națională a poporului unguresc.

Azi s'au făcut progrese însemnate pe calea acestei evoluții. Puținele drepturi naționale acordate de legea naționalităților nu au fost puse în aplicare și noțiunea de *naționalitate* a rămas un cuvânt gol de înțeles. În schimb noțiunea de *națiune maghiară* a fost întinsă și lărgită în sensul unui *absolutism național* pe seama poporului unguresc.

Când în parlamentul unguresc ales în anul 1905 a intrat pentru întâia oară dela pasivitate un grup de deputați români, guvernul și partidele ungurești le-au adresat cu o adorabilă francheță invitarea ca să între într'unul din partidele ungurești.

Atât contele Tisza cât și șefii coaliției s'au unit asupra acestui lucru: au declarat că un partid »naționalist« (adeacă din sânul »naționalităților«) nu are drept de existență în camera ungurească. Și pentru a împiedeca formarea lui a fost ticiuită ordonanța lui Hieronymi și hotărârea șefului de poliție din Arad cari au oprit orice organizare politică efectivă a »naționalităților«.

Pe terenul cultural același lucru. La început legea, faimoasa lege de naționalități impune statului să ridice școli și așezăminte culturale pentru nemaghiari, creând însă și aici o prerogativă pentru unguri: studiile »academice« (universitare) după lege, nu se pot face decât ungurește, proclamând și aici dreptul poporului unguresc

de-a face singur instrucție superioară și știință, care nu se face decât la universități și nu la licee.

Știm bine cum a fost executată această lege: statul nu a ridicat sau susținut în timp de 40 de ani nici o singură școală, măcar primară, și nici un așezământ cultural nemaghiar. În schimb a început impunerea progresivă a limbii ungurești în școlile autonome ale nemaghiarilor. Legea lui Apponyi de sigur nu formează ultimul popas pe aceasta cale de progres spre maghiarizare.

Sistemul e deci evident: pe cale politică se condamnă și se oprește orice formațiune politică a nemaghiarilor, pe cale culturală se pregătește desnaționalizarea lor deplină. Idealul de realizat, visat de atâți patrioți unguri a fost proclamat pe față: *statul național maghiar cu toți locuitorii simțind și vorbind numai ungurește.*

Și pentru a grăbi acest proces s'a inițiat și politica de colonizare. Teritoriul compact al nemaghiarilor trebuie împănăt cu enclave tot mai multe, tot mai puternice și mai întinse de unguri. Ei au primit menirea de a bate, de a sfredeli și sfărma în bucățele mici blocurile masive de populație nemaghiară ca pulverizându-le, din praful acestei țărâne să se hrănească și să se ridice vegetația viguroasă a culturii ungurești.

Iată deci și aici evoluția contrară. În loc de a se recunoaște dreptul legitim fiecărei națiuni de a-și stăpâni singură teritoriul, curățindu-l de enclave străine, evoluția politică din Ungaria merge spre distrugerea

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

Un nobil cerșitor.

Ne apropiem de orașul S. când tovarășul meu de călătorie mă deșteptase din somnul păsăresc, ce-l poți prinde, dacă ai nervi mai puțin simțitori, și într'un tren vicinal cum eră acela care ne ducea spre ținta noastră. Mă afluam pentru prima dată pe drumul acela, pentru aceea rugăm pe tovarășul meu, cu care în tren făcusem cunoștință, să-mi spună lucrurile și locurile mai însemnate din orașul mie încă necunoscut și să-mi clarifice cunoștința unor persoane mai marcante din oraș.

— „Dacă ți-e să faci cunoștință cu caractere interesante vouă căută prilejul să te fac cunoscut cu un cerșitor nobil, unic în felul său în viața poporului nostru. La alte persoane nu-ți promit că te vouă duce fiindcă, după cum vezi, fața mea e urtă și știu că nu place acelor esteticieni aristocrați și nefind acum cărnilegii nu poți umbla cu obrăzar întocmit anume pentru astfel de vizite“.

Eu nu prea pricepeam ce vouă să zică prietenul meu, dar de teamă să nu-l ating cu ceva nepoliticos l-am mulțumit pentru bunăvoință și l-am asigurat că sunt un mare binevoitor al cerșitorilor și că cunoștința unui cerșitor nobil ar fi pentru mine un adevărat câștig moral. Nici n'as avut timp să mai înșir multe, căci trenul intrase în gară, iar tovarășul meu mă îndemna să părăsesc după dănuț.

— „Să mergem repede în oraș, căci chiar acum e ceasul cel mai potrivit de a-l întâlni“ — imi

zise, făcându-și cale printre mulțimea care se dete jos din tren.

Bine-rău mă țineam și eu de el, deși mi-ar fi plăcut să caut printre cei mulți vre-un cunoscut vechiu, căci nici o întâlnire nu are stăta farmec ca cele de prin gară, dar nu putui, căci vedeam că eră cam într'o ureche prietenul meu. Astfel fusei silit a renunța și la o ispită dulce ce mă ademenea din fundul unor orbite mari, cari păreau niște vâgăuni săgăte într'un munte de zăpadă, pe fruntea căruia niște bucle negre zăceau ca norii grei și încărești cu furtună. Nu s'au ce ar fi urmat dacă aș fi căzut jertfă ispitei, dar plăcerea regretului e dureros de dulce. Impresiile ce le primeam pas de pas după ce intraram în sânul orașului imi atraseră pentru câțiva vreme atențiunea dela gândul ce mă preocupă în gară. În curând m'am și convins apoi că prietenul meu aveă dreptate să grăbească. Însoțit de doi preoți dela sate și de preotesele acestora veneă față în față cu noi un bărbat înalt și bine închiegat.

„Uite! Acesta-i nobilul cerșitor. Să te prezint.“

Ceremonia prezentării fu foarte simplă.

„Nobilul cerșitor“ se uita la mine ca la un vechiu cunoscut, ceea ce mă făcea să cam pipăi buchelarul cu groșite. După ce meraserăm câțiva cale cu toții mă mai liniștisem, căci vedeam că nu aveă de gând să execute meseria și față cu mine. Poate credea că eu sunt prea sărac de a-i putea da ceva de milă.

„Eu tocmai voiam să conduc pe cinstiții părinți la locuința mea să le arăt frumozăle lucruri, ce le-am cerșit dela unul și dela altul

în decursul anilor. Dacă vă interesează, poștiți cu noi“.

Primiram cu plăcere propunerea. Curiozitatea mea creștea din ce în ce tot mai tare. Omul acesta care vorbea despre meseria cerșitorului cu atâta francheță, începea a mă interesa. „Ce va fi având el strâns din toate părțile?“ cugetam eu în gândul meu. După ce cotirăm din vre-o două-trei străzi ajungem într'una laterală unde ne oprim în fața unei case simple, dar în stare bună și îngrijită.

Din curtea strâmtă ne urcăm pe o scară scutită ca ghioacea meienului în catul de sus. Treceam printr'o odaie mică, unde niște tineri jucau biliard, și ajungem într'o sală spațioasă încărcată cu fel de fel de obiecte. Aci eră dar depozitul obiectelor cerșite dela unul și dela altul.

„Nobilul cerșitor“ i-se desleagă și mai tare limba și e'o fragizime de vorbă neobișnuită ne explică cum a ajuns în posesiunea diferitelor obiecte. Unele dintre aceste au o istorie întregă. Din vorb-le povestitorului multe persoane moarte apar ca suflate gencroase sau ca niște frii slabe cari e'ru lăsat ademenite de vorba fragedă a cerșitorului. Eu nu mă puteam hotări într'un fel. Aci imi apărea acest cerșitor ca un om iscusit care a știut să folosească slăbiciunile oamenilor în favorul său pentru plăcerile sale, aci îl judecam mai blând.

La urma urmelor însă după ce văzui câtă bogăție a strins omul acesta prin cerșit m'a apucat revolta locat aș fi fost în stare să-i sar în cap și să-l omor, dacă nu mă temeam de statura sa, care de bună seama dispunea de mai multă forță decât debilul meu corp.

lor ca al unui razim și element de căpetenie al existenței națiunilor.

Am spus că lupte naționale din Ungaria nu s'au manifestat ca în Austria prin încăierări și lupte de stradă, prin violențe și vărsări de sânge. Afirmatia asta e exactă numai până la un loc. Căci ce-i drept națiunile apăsate nu au alergat nicăiri la aceste mijloace de luptă, dar aici ele au fost întrebunțate de — apărători. În locul ciocnirilor pentru *apărarea națională* am avut ciocnirile și vărsările de sânge pentru *grăbirea cuceririlor naționale* ale elementului stăpânitor.

Căci ce sunt altceva ciocniri și vărsări de sânge ca cele dela Aleșd, dela Cernova, Pânade etc., luptele electorale din anii trecuți, cu terorizări și concentrări de forțe armate ca cea dela Dobra, Șomcuta-mare, Beiuș, etc., într'un cuvânt în toate circumscricțiunile unde s'a pus candidatura vre-unui român? Ce altceva va să zică vandalizmul dela Turda care a sfărmat casele președintelui comitetului național românesc, sau zdrobirea cu dinamită a monumentelor din Blaj? Și ele servesc, în sens opus însă, scopurile luptei naționale, a luptei de cucerire și zdrobire a nemaghiarilor din partea maghiarilor. Ele nu stau în slujba luptei naționale ofensive și sunt niște provocări a căror tolerare este o *primejdie de moarte pentru cei atacați*.

A le tolera este a consfinți sistemul întreg pe care-l slujesc, este a primi osânda de moarte națională fără împotrivire. La noi călăul nu a fost încă chemat să vegheze ca la Praga asupra păcii naționale. Dar în locul lui avem alt călău mult mai înfricoșat, pe dl ministru de interne și toată armata lui de călăi cu pene de cocoș cari păzesc pacea națională într'un mod mult mai *eficace* decât nevinovatul călău dela Praga.

Am arătat deosebirea dintre luptele naționale din Ungaria și Austria. În vreme ce în Austria evoluția merge spre desrobirea națională a popoarelor, în Ungaria ea merge

spre subjugarea lor politică și complectă lor desființare națională.

Care-i concluzia acestui lucru?

Trebuie să ne năzuim a întoarce toată evoluția națională dela noi, dându-i direcția coaliției din Austria. Trebuie să proclamăm pe față, în ciuda declarațiilor dlui Andrassy că scopul politicii noastre este și trebuie să fie realizarea aceluiaș principii naționale ca în Austria. Vrem și noi »halul« în care se află țara soră a noastră. Preferim războiul național de acolo căci el duce în definitiv la pacea națională, »păcii« naționale de aici care-i pacea țintirului, sau cel puțin o pace ce duce la războaie mult mai cumplite decât cel din Austria.

Și trebuie să afle dnul ministru că dacă scopul acesta nu se va putea ajunge altcum, să nu se mire dacă ne va vedea adoptând aceleaș mijloace de luptă a căror pildă ne-o dă însuși el, guvernele ungurești și poporul unguresc.

Căci mai presus de »pace« și »liniște«, mai presus de orice interes și orice considerație avem unul singur: *interesul existenței noastre*.

Bine informați.. În numărul de Duminică „Arad és Vidéke“ publică un articol intitulat „Profesor Lucaciu, merit, se înțelege, să fie articol de senzeție, dar care în realitate este o țesătură de invențiuni proaste, exagerări năbădăioase și readevăruri sfeantate. Ci-oă guvernul acesta ar fi atât de puțin șovinist, atât de tolerant și binevoitor, încosebi Apponyi, facât și-a pus în gând să înființeze la universitatea din Budapesta o catedră de limba română...“

Ei însă, necinicii lui „Arad és Vidéke“ zic că „nici odată nu vom recunoaște dreptatea românilor ca ei să rapă o făpie din viața culturală universită maghiară și să se aranjeze după legile proprii într'o provincie culturală separată. Acta ca utopie poate că ar fi frumoasă și plăcută pentru ei, dar ca adevăr istoric nici odată nu se va naște.“

Și mai la vale:

„Dacă s'ar vâri catedra română la universitatea din Budapesta, d'odată ar face o puternică spărtură în clădirea intelectuală a vieții maghiare“...

Indignat cum p ate un astfel de cerșitor să-și facă mendrele după plac și negenat de nimeni în mijlocul unei societăți, despre care știam din auzite, că a restignit pe destul nevinovați pentru câte o vorbă mai liberală, am părăsit fără nici o vorbă locuința »nobilului cerșitor« trântind ușa după mine și înjurând soarta care m-a făcut cunoscut cu tovarășul de călătorie. Cum sunt iute de fire și nu-mi știu stăpâni pornirile, am luat drumul înapoi spre gară, căci nu mai voiam să respir același aer cu același oameni cari nu-l toacă în cap pe acest cerșitor, care în ochii mei nu mai eră »nobil«.

Până la plecarea trenului mai eră oare câtăva vreme. M'am hotărât să plec în orice parte numai în orașul acela să nu mai stau.

În sfârșit sosise clipa de scăpare. Se dete signalul de urcare în tren și eu am fost cel dintău care l-am urcat. Peronul gării se golise; numai la o masă se vedeau câteva persoane. Erău doi preoți de ai noștri și două dame — profesele lor, negreșit. Acum iată că lese din sala de așteptare un domn înalt și se îndreaptă spre dânsii. Popli bagă mâinile în buzunare, scot niște parale și-i numără noului sosit în palmă. Acesta scrie ceva pe un petec de hârtie, după aceasta le întinde mâna și le mulțamește. Preoții par a fi veseli și mulțamiți ca după săvârșirea unei fapte

bune și grăbesc și ei să se urce în tren. Acum îl recunosc: erău același cu cari am fost împreună la »nobilul cerșitor«. Și domnul cel înalt eră cerșitorul însuși.

Scandalul își ajunsese culmea și blăstămatul de tren nu mai plecă!

Năcăjit pe toată întâmplarea aceasta mă întorc cătră un călător și-l întreb nu cumva știe cum îl chiamă pe domnul acela...

»Cum, dă nu-l cunoști pe dl Victor Tordășianu?« mă întrebă acesta mirat.

Când am auzit rostindu-se numele acesta magic pără că să-mi les din piele. Îmi venea să sar din tren, să mă duc să sărut pe acest unic cerșitor care a schimbat porecla în renume.

Eră prea târziu. Trenul se puse în mișcare și cred că nici dânsul nu s'ar fi bucurat dacă îmi rupeam vr'un picior sau pe amândouă.

Devale.

H A Z.

Profesorul (În timpul prelegerii observă că doi elevi nu-i dau ascultare: Măi Ghiță Rosleu! Cine-o fost ăla, care-o descoperit America? — ha?!)

Ghiță (speriat): Mă rog de iertare dle profesor eu n'am fost, ci Niculaie la Costea.

Și după ce scrie astfel de frase bombaste și alarmează pe unguri că la noua catedră e vorba să fie menit Dr. V. Lucaciu, numitul ziar face un *tărăboiu infernal*.

Cată perversitate! Să nu știe oare nimeni la redacția numitului ziar că la universitatea din Budapesta este catedră de limba română de un șir lung de ani și că profesor titular e dl Ciocan, numit de Bánffy?!

Desigur știu, dar altfel cum și-ar putea proceditorii?

Tot așa a făcut „Arad és Vidéke“ nainte cu o lună, când iar i-a alarmat pe unguri scriind că »selbaticii valahi au nimicit, cu dinamită, monumentul unguresc dela Blaj“...

Cerea, prin urmare, ca guvernul să ne învețe minte, să declare stare de asediu contra invaziei și mișeliei — *valahe*.

Iată cine face educația politică a ungarilor.

Mișcarea națională în România.

Meetingul din București.

Se știe că pe Duminică viitoare este convocat un alt meeting naționalist în București.

Ca ceva caracteristic pentru mișcarea care stăpânește spiritele în țară e că abia s'a anunțat decizia comitetului naționalist și fixarea zilei în care va avea loc marele meeting, cu delegați din provincie și opiniunea publică se ridică, din nou, cu toată ardoarea.

Cu sutele sosesc zilnic scrisori de încurajare și de adeviziune. Un general, de curând eșit din armată, a cerut înscrierea de a vorbi la meeting. Preoții din oraș și sate cer lămuriri.

Dintr'un mare județ din Moldova de sus o obște țărănească a întreat de poate veni să ia parte la meeting, cu steagul primăriei și de li-se poate da trenul cu prețul jumătate.

Un deputat cralovean a autorizat pe dl Take Policrat să-l înscrie printre oratorii meetingului și să comunice numele său comitetului. Studenții, vini personal zilnic și trimit numeroase scrisori de participare. Mai ales studenții cari n'au funcțiuni publice se arată hotărâți să ridice chestiunea națională la o înălțime hotărâtoare pentru întreaga politică a regatului.

Pentru buna rânduire a acțiunii comitetului, roșgă ca scrisorile să se adreseze unuia din dnii: Stanislau Cihoski, Dem. Moldoveanu, Dem. Devidescu, Magnus Băileanu, Dr. Victor Opreșcu, Take Policrat.

Până în ziua meetingului, comitetul va ține ședință la fiecare două zile. Se pot adresa adeviziunile prin presă sau la adresele de sus.

Mai ales delegațiunile din provincie, sunt rugate cu stăruință, a se anunța din vreme și să arată lămurit numele oratorului delegat de a vorbi la meeting.

Lista oratorilor, va fixată din timp și nici o schimbare sau adăugare nu se va mai putea face în ziua meetingului.

Meetingul național din Curtea-de-Argeș.

Sâmbătă 21 c. v., la 3 d. a., s'a ținut în Curtea de Argeș un meeting. Meetingul s'a deschis cu cântecul »Deșteaptăte române«, și a fost prezidat de dl D. V. Ioanin.

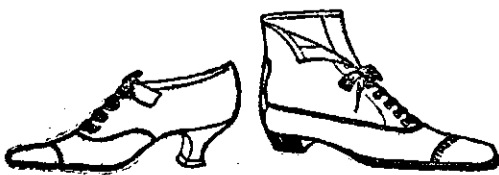
Dl M. Ivănceanu, luând cuvântul, arată starea nenorocită a fraților din Ungaria. La amintirea cuvintelor rostite de I. C. Brătianu, că dator sunt să mă amestec în căminul familiei cumnătatului meu, când văd că sora mea este maltrată de bărbatul său, tunete de aplauze izbucnesc în sală.

Amenințați sunt nu numai ei, zice oratorul, dar și noi cei din regat, pentrucă și nouă va să ne impue, nu robia brutală ca fraților noștri, ci cea economică, ce are urmări mai nenorocite decât cea dintăi chiar. Toată suflarea românească trebuie trezită, unită ca să înfrunte și această primejdie ce bate la ușă.

Szimonidesz și Raduch

pantofar

Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.

Iși recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor de prima calitate, care se bu- **ghete** pentru picioare cură de bună reputație. Fac **ghete** bolnave, nu departe **ghete moderne de copii, bărbați și dame** din **mai bun material și cu prețuri moderate.**

... Pentru comande din provincie rugăm să ai-se trimită de model o ghiță veșu...

Vorbește apoi dl. D. V. Ioanlu, care arată că, pe când în politica lumii Franța da tonul, nămintele popoarelor mici erau ajutate, fără să li-se ceară în schimb acestora vre-o jertfă. Astăzi situația s'a schimbat, și cu ea și soarta popoarelor mici, cărora le-a impus obligațiuni și sarcini care le istovesc, le nimicesc; mai amenințat este poporul nostru acum, când schimbări radicale s'au făcut împrejurul micului nostru Stat. La sud se ridică un regat, la nord o putere cotopește două frumoase și mari provincii: Bosnia și Herțegovina.

Datoria tuturor românilor este să se unească, să nu lăsă să se săvârșască această crimă. Cu atât mai mult cu cât vicleana putere Austria vrea să ne depoziteze de artera principală a vieții statului nostru, de Dunăre.

În acelaș senz vorbește și domnul avocat D. Brânză.

Studentul Deleanu în versuri populare arată barbariile săvârșite de curând asupra fraților noștri de sub coroana Ungară.

Mai vorbește în urmă tinărul licențiat dnul Ștefănescu, care vestește purtarea ungarilor și e sigur că se va găsi alăta energie în poporul român ca să pună la respect pe acești dușmani: aici e scris în cartea vieții »Românul nu pier«.

Se votează apoi următoarea moțiune:

»Cetățenii orașului C. de Argeș, prima capitală a țării unde s'a urzit temelii statului modern, protestează contra barbarilor aslatice ale poporului maghiar, față de frații lor: protestează contra robiei economice ce ni-se pregătește și roagă cu toată căldura pe vrednicii cărmuitori ai țării să nu mai cedeze influențelor exterioare, aici poporul român e hotărât mai bine să moară decât să li-se mai știrbească din drepturile câștigate cu cel mai scump preț, acela al sângelui și să stărue ca fraților noștri, subjugăți să li-se ușureze sarcina.

La ora 5 d. a. sfârșindu-se întrunirea, toți asistenții s'au despărțit în liniște.

Agitația naționalistă. Subt acest titlu „Voința Națională“ publică următoarea scrisoare:

Domnule Director,

În numele comitetului naționalist, vin să vă mulțumesc încă odată, pentru marea și călduroasă concurs patriotic, ce ni-l-ați dat și să vă rog, ca în vederea activității declarată permanent, a acestui comitet, să ne dați și de aci înainte acelaș cald și patriotic sprijin.

România și neamul românesc trec astăzi mai mult decât ori când printr'un greu moment și poate prin cele mai primejdioase încercări ale existenței noastre.

În întrunirea comitetului de azi, 23 c., ținută la dl. Take Polierat, s'a hotărât publicarea unui manifest, pe care-l vom trimite și presei și s'a ordănit numărul oratorilor delegați din provincie ca și acelor din Capitală.

Exprimându-vă recunoștința noastră, pentru tot binele ce ați făcut cauzei naționale, depunem din nou, în paza presei, acest mare și nemeaculat altar al opiniei publice, susținerea și promovarea aspirațiilor noastre naționale.

La timpul său, istoria va înregistra tributul de recunoștință, ce se va datora puterii întrebuintă de presă, în apărarea națională.

Pentru comitet: generalul St. Stoica.

Din România.

Răspunsul la mesaj. Luni în ședința secretă a senatului s'a citit proiectul de răspuns la mesajul Tronului.

E vorba ca discuția proiectului de răspuns la mesaj să înceapă Luni.

Di Nicolae Flea — scrie „Ordinea“ — a trimis o telegramă ministerului afacerilor străine, prin care cere să se prezinte M. Sale regelui demisiunea sa irevocabilă din postul de ministru plenipotențiar ce ocupa la Roma.

Știri politice. Candidaturile liberale pentru alegerile din București au fost fixate precum urmează: d-nii Dr. Buioliu, Hagi-Tudorsky și N. Căzărescu.

Dacă în privința ultimilor două candidaturi mai poate fi vre-o discuție, candidatura d-lui Dr. Buioliu este definitiv fixată.

Parlamentare. Iată cum au fost constituite secțiunile Senatului:

Secțiunea I: președinte, P. S. episcopul Dunării de jos; vice-președinte, dl. Dr. Râmnicăno; secretari, d-nii C. Mănescu și Al. Tătăranu, iar ca membri în comisiunea de socoteli, d-nul N. Săveanu.

Secțiunea II: președinte, I. P. S. S. mitropolitul Moldovei; vice-președinte, dl. I. Procopie Dumitrescu, secretari, d-nii T. Căpitanovici și M. Alexandri și membru în comisia de socoteli, dl. C. Enăscu.

Secțiunea III: președinte I. P. S. S. mitropolitul Primat; vice-președinte dl. Valerian Urseanu; secretari, d-nii Al. Ghirgin și C. Danulescu, iar membru în comisia de socoteli, domnul Stroe Beloescu.

Secțiunea IV: președinte dl. C. Costescu-Comăneanu, vice-președinte, dl. general C. Iarca, secretari, d-nii Gr. Procopiu și G. Dobroneanu, iar membru în comisia de socoteli d-nul Haralamb Fundăteanu.

Secțiunea V: președinte dl. C. Nacu, vice-președinte, dl. Take Protopopescu, secretari, domnii G. Constantinescu-Râmnicăno și G. Bogdan Buioliu, iar membru în comisia de socoteli, dl. Al. Cameintă.

Ieri s'a cetit în ședință secretă, la Senat, proiectul adresei de răspuns la mesajul Tronului de către dl. Al. Constantinescu, raportorul comisiei.

Discuțiunea asupra adresei a fost fixată pentru Luni 1 Decembrie.

Politica externă a Germaniei.

Discursul cancelarului Bülow.

Dăm azi mai pe larg importante declarațiuni ale principelui Bülow asupra crizei orientale. Ele înseninează încălțva orizontul politicii externe și fortifică situația Austro-Ungariei, crezută în timpul din urmă aproape desolată. Prin rostul principelui Bülow marea Germanie pune monarhiei noastre în perspectivă puternicul ei sprijin, pentru orice eventualitate. Alături de declarațiunile miniștrilor Tittoni și Iswolsky, mărturisirile de solidaritate ale cancelarului german cearcă să risipească primejdia unei conflagrațiuni europene din pricina anexiunii Bosniei.

Răspunzând observațiilor diferiților oratori, în privința politicii externe, principele Bülow declară că șefii mișcării june turce au fost în cea mai mare parte ofțeri excelenți, instruiți în Germania, unde s'au bucurat de o pozițiune plină de considerațiune în armata noastră și cari păstrează armatei noastre un atașament sincer.

Germania și revoluția din Turcia.

Revoluțiunea din Turcia s'a petrecut fără vărsare de sânge, menșându-se elementele refractare. Mișcarea a fost plină de demnitate și a inspirat lumii întregi civilizate simpatie încă din primele zile. Am văzut pe unii dintre șefii mișcării la mine; dâșii mi-au inspirat respect. Nu sunt utopiști ci sunt patrioți.

Oratorii cari au spus că noi am fost ostili acestei mișcări deoarece ne-am aflat în relațiuni bune și amicale cu vechiul regim din Turcia, nu cunosc pe deplin obiceiurile diplomatice și elementele politicii germane. Nu poate fi o politică prudentă de a se amesteca în afacerile interioare ale țărilor străine și a juca rolul de maestru de școală. A trebuit ca noi bineînțeles să susținem regimul existent. Reprezentanții noștri la Constantinopol ori de câte-ori au fost consultați, au pledat pentru reforme în fiecare ocaziune. De asemenea în prezent nu avem nici o altă dorință decât de a vedea că se ușurează tranșițiunea către noua stare de lucruri consolidată precum și pe Turcia consolidată din punctul de vedere politic și economic. Nu am luat nici-odată și nici nu am dorit ceva din teritoriul turcesc. De sigur nu am făcut-o din considerațiuni morale, ci deoarece situațiunea geografică nu ne-a oferit ocaziunea

(ilaritate). Cu atât mai sinceră este datorința noastră ca Turcia să fie în interior sănătoasă și tare.

Anexarea Bosniei și Herțegovinei.

Deși Turcia în realitate nu pierde nimic prin anexiunea Bosniei ci chiar câștigă ceva prin evacuarea sângiacului, deși independența Bulgariei nu însemnează cel puțin nici o pierdere reală de teritoriu, aceste evenimente au produs o vie fierbere în Balcani și au impus diplomației europene o grea sarcină din cauza modificărilor tratatului de Berlin. Păzind interesele germane, eu am văzut împede dela început în două puncte: Primo: că politica germană trebuie să lase întâietatea în jocul diplomatic celorlalte puteri. Deși avem importante interese economice în Orientul proximu nu este locul de a ne lăsă să fim împinși la rolul de dirigenți, atunci când formațiuniile politice au fost regulate. Al doilea punct asupra căruia nu sunt nici un moment în îndoială era fidelitatea către Austro-Ungaria allata noastră. (Vii aplauze).

Noi am fost informați că Austro-Ungaria a preschimbă ocupățiunea Bosniei în anexiune aproape în același timp ca și Rusia și Italia.

Momentul și forma anexiunii nu ne erau de mai înainte cunoscute. Nu mă gândesc să am peritru aceasta vre-o supărare pe cabinetul vienez; îi sunt chiar recunoscători. (Iaritate).

Sprijinirea Austriei.

Austro-Ungaria poate și trebuie să judece, în mod neatârnat, cari chestiuni sunt vitale pentru dâșsa și cum vrea să le trateze. Noi nu putem face altfel decât să sprijinim interesele Austriei pe cât este posibil. Urmarea firească a atitudinii noastre leale către Austro-Ungaria este că ministrul rus nu trebuie să aibă nici o îndoială despre aceasta în întrevorbirile pe cari le-am avut că putem să ne despărțim de Austro-Ungaria în chestiunea conferinței. De altcun, ne am găsit de acord în convingerea că vechile relațiuni amicale dintre Germania și Rusia trebuie să fie menținute.

Aranjamentul anglo-rus.

Ministrul rus m'a asigurat din nou că nu există nici un aranjament anglo-rus îndreptat împotriva intereselor germane. Politica italiană, ca și cea germană, este prin propriul ei interes adusă la o atitudine de mediațiune; dl. Tittoni a aprobat o în discursul său recent. Am convingerea că se va putea ajunge a se aplana contrastul apărut în ultimul timp între Italia și Austro-Ungaria. Sunt incredințat că e în interesul Italiei de a fi aliată nu numai cu Germania, dar și cu Rusia și cu Austro-Ungaria.

În ce privește relațiunile cu Franța problema marocană cuprinde unele dificultăți însă dl. de Bülow speră că se va reuși a se sjunge la un acord. Incidentul dela Casablanca va fi regulat prin arbitragiu. Această soluțiune nu este o învingere a politicii germane, ci va găsi aprobarea elementelor prudente și pacifice din ambele țări. Această soluțiune este triumful rațiunii.

Conferința balcanică.

Revenind la chestiunea orientală dl. Bülow spune că dacă politica engleză ar manifesta din nou o mare bunăvoință față de Turcia noi suntem cei dintâi a o saluta, deoarece și Germania vrea o Turcie sănătoasă. Anglia și Germania nu sunt în luptă de concurență în Turcia. D. Bülow este de părere că Sir Grey care în discursul său dela Guildhall s'a pronunțat asupra spiritului de bunăvoință reciprocă dintre Germania și Anglia. Noi dorim ca, conferința balcanică să fie un mijloc de potolire și sperăm că pacea europeană nu va fi turburată. Aceia cari ar voi să o turbure nu au nici un cuvânt ca să o facă. Politica noastră este simplă și împede.

Noi vom păzi propriile noastre interese, vom fi credincioși aliaților noștri, vom sprijini toate efortările cari vor tinde la menținerea păcii. (Vii aplauze).

Toți oratorii cari au vorbit în urma dlui de Bülow au accentuat că locul Germaniei trebuie să fie în toate timpurile, bune sau rele, alături de Austro-Ungaria.

Griza orientală.

Slavii de Sud și anexiunea.

Alianța sud-slavă și clubul sloven din Reichsrath — după cum se anunță din Viena — au adus referitor la proiectul de anexiune, prezentat de guvern, rezoluțiunea de a vale:

Asupra raportului de drept public dintre monarhia habsburgică și dintre regatul Bosniei și principatul Hertegovinei vor avea să decidă *corpurile legiuitoare comune* ale regatelor Croația, Dalmația, Slavonia și Bosnia și principatului Hertegovina, așezate pe baza sufragiului universal și secret și convocate de urgență. Corpurile acestea legiuitoare trebuie ridicate la rangul Reichsrathului din Austria și al parlamentului imperial ungar.

O lecție principelui Gheorghe.

În conașul regal din Belgrad a avut loc Sâmbătă o consfătuire, la care au participat afară de regele Petru și de membrii cabinetului, și moștenitorul de tron, principele Gheorghe. Miniștrii s'au plâns regelui că moștenitorul de tron prin violența temperamentului său agravează situația guvernului, și au declarat că numai așa sunt învoiți să stea și pe mai departe la locurile lor, dacă moștenitorul se va conforma atitudinii respectate de guvern. Principele a promis că se va conforma, dar încă în ziua aceea a adresat o vorbire războinică deputațiunii comitetului de agitație, care venise la el.

Agitația pansărbă din Croația.

Autoritățile din Gospici au luat deciziunea de a opri distribuirea de tablouri sârbești și au interzis purtarea treicolorului sârb. Autoritățile vor să procedeze cu cea mai mare energie împotriva agitațiunii sârbe, cu atât mai mult cu cât în ultimul timp s'au răspândit printre sârbii din Croația fotografii ale regelui Petru și cari purtau semnătura lui.

Disolvarea unor batalioane turcești.

Se anunță din Constantinopol: Batalioanele de vre-o cinci sute oameni, create în 1899 și a căror formațiune nu a fost terminată, au fost disolvate. Soldații rămași astfel liberi, vor completa trupele de nizami și redifi.

Tăburări în colonile italiene.

O depeșă din Mogadisciu a guvernatorului din Somalilandul italian adresată către dl Tittoni, anunță că dervii cu 2000 de indigeni înarmați cu lănci și 34 puști au atacat în ziua de 22 Noemvrie satul Ballalo dar au fost respinși și împrăștiți de trupe cari se așteaptă la atac și de indigenii Gheledis.

Trupele nu au avut pierderi, pierderile dervilor sunt importante. Un dervis a fost prins.

Trupele au intrat la 23 Noemvrie în Afgoi. Colonia este liniștită.

Rusia și politica din Balcani.

Ziarul »Wetcher« din Petersburg afă din sursă absolut bine informată vederile Rusiei asupra politicii în Balcani: 1. Rusia nu pedeează nici direct nici indirect pentru un aranjament special între Austria și Turcia. 2. Dnul Iswolsky nu a dat nici-odată în numele Rusiei consimțământul la anexarea Bosniei. Rusia stăruie că chestiunea bosniacă este internațională și că nu poate fi deslegată decât cu consimțirea tuturor semnatarilor tratatului de Berlin. Puterile triplei înțelegeri și Italia împărtășesc acest mod de a vedea. 3. În cazul când puterile ar recunoaște prin conferința proiectată faptul împlinit al anexiunii, Rusia va cere ca condiție a consimțirii sale compenzații pentru statele balcanice interesate. 4. Rusia este pentru unirea statelor balcanice tinzând la o apropiere cu Turcia. 5. Rusia consideră situațiunea diplomatică a Austro-Ungariei destul de grea. 6. Rusia vede că cel mai bun expedient pentru Austro-Ungaria este de a se supune unei conferințe. Diplomația rusă lucrează în acest sens. Rusia recomandă în mod urgent Serbiei și Muntenegrului rațiune și calm, deoarece Rusia nu se va lăsa în favoarea lor să fie târâtă la un războiu.

Porța militară a Turciei.

Situația critică prin care trec azi popoarele balcanice interesează toată lumea. Sunt

interese mari în joc, sunt idealuri vechi și aspirații noi. De multeori s'a vorbit despre forța armată a statelor balcanice, în special de cea a Turciei. Cu această ocazie s'au pus în circulație multe știri neexacte asupra puterii acestui din urmă stat. Am crezut important să dăm aici declarația unui general turc asupra forței reale a armatei turcești.

„Ziarele străine sunt rău informate asupra puterii noastre și ar fi bine ca să arăt forța morală și numerică a armatei noastre. Noi, corpul al III-lea de armată din Salonic, a continuat pașă, dispunem în caz de război de 16 diviziuni jum. de infanterie 1 diviziune jum. de cavalerie, 1 diviziune de artilerie, 2 regimente de tren de echipaje, o brigadă de artilerie de munte, 3 batalioane de vânători, 2 batalioane de trape de geniu, în total aproape 300.000 de oameni, la care se mai poate adăoga aproape 60.000 de albanezi. Corpul al II-lea numără 200.000. Adăogăm aci: 2 diviziuni la granița greacă și 2 la granița Muntenegrului, Bosniei și Serbiei, așa dar noi dispunem fără corpul I care servește pentru apărarea Capitalei, de peste 400.000 de oameni. Așa încât la un războiu deschis cu Bulgaria noi n'avem nevoie de trapele din Asia-Mică.

„Cât despre puterea morală a armatei noastre ea, s'a văzut în războiul ruso-turc și greco-turc. Înainte vreme armata noastră era comandată de generali fără o cultură specială, și numai creșcuți pe câmpul luptei. Anum comandanții noștri sunt elevi ai lui von der Goltz și ai altor ofițeri de vază. Cea mai mare parte din ofițerii noștri și-au făcut studiile în Germania, avem un stat-major care nu e inferior altor state din Europa. Adăogăm la aceasta și acțiunea de sine a statului-major fără să depindă de ordinele din Constantinopol, cum a fost sub vechiul regim, de unde se decidea începutul și sfârșitul luptei.

„Consiliul de război poate astăzi să ia hotărâri pe câmpul de luptă și să evite marile greșeli ce se săvârșeau cu vechiul sistem de comandă.

„Se consideră ca o slăbiciune a armatei noastre a răspuns mai departe generalul, lipsa de manevre.

„Dar aceasta e o mare greșală. Noi manevrăm mai bine ca bulgarii. Armata noastră în veșnice mobilizări, luptând în contra bandelor grecești, bulgare și sârbești a făcut manevre mai mari sau mai mici după împrejurări, și am fost siliți fără voia noastră ca să înfruntăm moartea fără frică. Și dacă am avut oșecuri de multe ori, aceasta provenea de acolo că totul pornea dela Constantinopol. Noi am fi putut nimici bandele fără ajutorul jandarmeriei europene de reforme, dacă sistemul de guvernare și comanda n'ar fi fost păcătos.

„Ce e drept pregătirea și înarmarea noastră nu este la înălțimea celorlalte state din Europa, dar aceasta se va schimba în curând.

„Cât privește pe soldații noștri, pot să răspundă toți aceia cari au fost atacați străini în războiul cu Rusia și cu Grecia. Inșă soarta războiului nu stă numai în armată și ofițeri ei și în personalități războinice.

„Noi am suferit mult de pe urma bandelor, și am avut multe greșeli din vechiul regim fatal, pe cari nu le puteam îndrepta în câteva luni. Și trebuie să ne îndreptăm atenția și să ne așteptăm la înbunătățiri din partea ministerului de care depinde soarta Turciei“.

Dela Asociațiunea din Arad.

Comitetul Asociațiunii culturale din Arad a ținut aseară o ședință sub președința dlui Vasile Goldiș, director, în noua localitate din casa școalei române unde s'a mutat Asociațiunea.

Președintele dl Vasile Goldiș a convocat cu acest prilej nu numai pe membrii comitetului ci și pe ceilalți membri ai Asociațiunii, cu locuință în Arad, ca să aziste la aceasta ședință inaugurală a noului local, unde este așezată și biblioteca Asociațiunii și va servi pentru toate întrunirile cari cad în sfera de activitate a Asociațiunii.

S'a prezentat prin urmare în număr complet aproape întreaga societate română din

Arad luând parte la desbaterile comitetului care a adus importante hotărâri.

Mai întâiu s'a luat la cunoștință mutarea în noul local și cheltuielile de închiriere și întreținere a lui.

S'a decis înființarea unui cor mixt al Asociațiunii pe care îl va conduce dl profesor de cant și muzică dela Seminarul din Arad Trifu Lugojan. Pentru organizarea acestui cor s'a ales o comisie compusă din d-nii Dr. Cornel Iancu, Dr. Iustin Marșeu, Ioan Montani, Ioan Moldovan, Iustin Olar, și Avram Sădeanu.

Comisiunea va face apel către toată societatea cultă și a meseriașilor spre a se înscrie în cor.

În vederea încurajării mișcării pentru instrucția analfabeților, comitetul votează 200 cor. pe care o transpune Reuniunii învățătorilor pentru a premia din aceasta pe învățătorii cari vor depune mai mult zel în aceasta privință.

Se hotărăște organizarea a mai multor conferințe publice cari se vor ținea în sala Seminarului și pentru popor la Casa Națională. S'au înscris conferențieri d-nii Ioan Russu Șirianu, Sever Bocu, Ioan Montani, Nicolae Mihulin, Avram Sădean.

Se decide aranjarea mai multor festivități cu prilejul adunării generale din luna Februarie. Organizarea acestora i-se încredințează dlui Dr. Cornel Iancu.

NOUTĂȚI.

ARAD, 9 Decembrie n. 1908.

Festivalul artistic

ce se va aranja mâine Joi seara la orele 8 în sala dela Crucea-Albă, dupăcum am scris, va avea un program variat. Pe lângă prestările marelui tragedian d-na Agatha Bârsescu vor cânta d-na Lucia Cozma, sopranista cunoscută și apreciată în întreaga societate română, de pretutindeni; d-șoara Getta Hodoș va cânta la pian și va fi însoțită de acompaniamentul; cavalerul Ferrari, tenor va executa mai multe piese.

Fără să mai îndemnăm, credem că e destul să anunțăm numele simpaticelor persoane de mai sus, pentruca întreaga noastră clasă inteligentă și mijlocie să grăbească și să participe mâine seara la această serbare culturală de care rar avem prilejul să ne bucurăm.

— O colecție națională. D-l Constantin Mille, director al »Adevărului« din București, deschide o *colecție națională publică* în ziarul »Adevărul«, ce ne sosește azi, în ajutorul luptelor naționale de aici. Ziarul »Adevărul« începe colecția cu 1000 cor.

— O carte naționalistă. Dnul căpitan Alexandru I. Lupașcu, din artilerie, absolvent al școalei superioare de războiu, a scos de sub tipar o carte foarte interesantă, sub titlul »România și neamul românesc«, tratând chestia la legătură cu statele și popoarele vecine. Și anume tratează chestia din punct de vedere politic și militar, se înțelege, ținând seamă de marile interese de neam. Citează din acierile multor scriitori politici străini și români. Cartea aceasta este așa zicând de actualitate. E scrisă cu pricepere și sentiment.

Felicităm călduros pe autor.

Cărți nouă la librăria »Tribuna«. *Librăria noastră a primit din București un nou transport de cărți. Cităm din ele: Sultanica Hagi Iudoc, Parașii de Delavrancea; In vâltoare, de Vlahuță; Treizeci de ani, de Aristizia Romanescu, Păcatele tinerețelor, de Costache Negruși; Dincolo de hotar, de Radu D. Rosetti; Istoria românilor în chipuri și icoane, de N. Iorga (cu splendide ilustrații); »Momente«, de I. L. Caragiale; apoi cele mai nouă numere din »Biblioteca Senc« cu 30 de fileri exemplarul.*

Concesia d. nel Agatha Bărescu-Radoici, la virtutea căreia poate juca în statul ungur așa:

Concesie. Valabilă d. la 1 Noemvrie 1908 până la 1 Febr. 1909. Agatha Bărescu, fostă artistă dramatică la Burgtheater din Viena, cetățeană română, are concesie sa în Ungaria și anume la Băno, Făgăraș, Sibiu, Braj, Orăștie, Abrad, Lugoj, Lugoj, Oravița, Hațeg și Caransebeș, în intervalul mai sus arătat să joace următoarele piese: »Medea«, »Sapho«, »Phaedra« »Hero și Leandru«, »Der Sohn der Wildoiss«.

Este îndatorată însă ca pretutindeni, unde vrea să joace să ceară prealabil concesie dela autoritatea locală iar din venit o parte să se dea Fondului sârceilor.

Budapesta, 28 Octomvrie.

Din încredințarea ministrului: Böls, consilier ministerial.

D-na Agatha Bărescu în Arad. Prin eroarea de tipar s'a omis ieri în raportul nostru că în fruntea damelor cari au așteptat în gara Aradului pe d-na Agatha Bărescu, a fost d-na Iustina Șerban, născută Romao, oeeace prin ocazia întregim.

D-na Agatha Bărescu a fost ieri la prânz oaspetele d-nei Șerban, iar sora a fost invitată la masă la d-na Letiția Ouen.

Pentru a-și manifesta omagiile ce are pentru dignitarii bisericești, d-na Agatha Bărescu a făcut azi vizită P. S. Sale Episcopului, însoțită de dl V. Goldiș, secretar consistorial

Confiscarea ziarului »Népszava«. Politia din Budapesta a confiscat Neul de ieri al ziarului socialist »Népszava«, pentru publicarea unui apel adresat împiegăților dela căile ferate, în care aceștia sunt invitați să nu dea ascultare ordinațiunei ministrului Kowath, prin care împiegății sunt provocați a ieși din partidul socialist.

Conferență învățătorească. Ni se scrie: Conferența învățătorilor din tractul Tinca, ținută zilele trecute în școala gr. or. rom. din ospital Tinca, sub prezidenția dlui protopop Roxin a fost bine cercetată și succasă.

Învățătorii au arătat un interes deosebit față de această conferință. Lucrările lor bine succese, cu privire la »Metodul cel mai acomodat pentru instruirea adulților«, au dovedit în destul că le raze la inimă luminarea și deșteptarea poporului, din a cărui cruntă sudoare trăiesc.

Dl protopop Roxin încheiând conferința prin cuvinte frumoase îmbărbătează învățătorimea să lucreze cu zel și abnegațiune în ogorul național. I. C.

Alegere de învățător. Daminecă în 6 Dec. a fost alegerea de învățător în frunțașă comuna Lazuri, lângă Halmagiu, unde a fost ales cu aclamațiune dl Traian Magior.

»Ștefan cel Mare« drama dlui Delavrancea. La cea din urmă adunare a cercului »Convorbirilor Literare«, distinsul frunțaș dl Delavrancea a celit noua sa operă, o dramă în 4 acte. Mai bine de 40 oameni de iltere, timp de câteva ore, au ascultat cu cel mai încordat interes lucrarea scriitorului ale cărui merite ne dispunăm de ale mal pomeni.

Un Ștefan în adevăr mare, în haina vremilor de glorie, așa cum ni-l'au lăudat cronicarii va apare în curând pe scena teatrului național.

Va fi o sărbătoare a mândriei naționale.

Ștefan e arătat în ultimele zile ale vieței. Semețul între semeți, cel puternic cu spada și cu sufletul său înainte noastră ca tipul suveranului ocrotitor al unu neam întreg. O atmosferă sfântă înconjoară pe acest om care, deși a păcătuit a fost plâns de întreg poporul care l'a și zis îndată »Ștefan cel Mare și Sfânt«. Figură de epopee în realitatea vieței sale istorice, ca figură de epopee va apărea și pe scena teatrului.

La câțiva ani după aniversarea morții lui, la câteva luni după prăznuirea sfinte sale mame Oltea, Ștefan al Moldovei, muntean după marnă și moldovean după tată, apare ca simbolul vieței întregului nostru neam.

Sperăm ca direcțiunea teatrului național va lua cât mai repede cunoștință de creațiunea dramatică a dlui Delavrancea și nu ne va face să așteptăm prea mult reprezentarea ei.

Pentru Polonia. La Milano, la reprezentația operii »Fasma« de Rotella, s'a făcut o manifestare de simpatie pentru Polonia. »Fasma« are subiect din revoluția polonilor. După actul al doilea, când fug soldații ruși învinși, au dat pe scenă mulțime de coșuri de flori cu panglicii, cari înfățișau steagul Poloniei. Pabloul a aplaudat pe La Rotella și pe doamna Carelli. Leliva, un polon și două doamne iarăși polone, au ieșit pe scenă. Leliva a mulțumit maestrului Rotella s'a luat subiect din istoria Poloniei. Au mulțumit italienilor pentru simpatia ce le au arătat. S'a strigat din nou: Evviva Polonia!

Căsătoria moștenitorului de tron al Serbiei. În cercurile politice din Belgrad se vorbește serios despre apropiata căsătorie a principelui Gheorghe cu o principesă turcă. Se crede că încheiându-se o astfel de căsătorie s'ar ușura mult posibilitatea unei alianțe între Serbia și Turcia. Un preot turc cu numele Odja Sahunici, într'o adunare de popor din Belgrad, a spus că în trecut în tronul Turciei șadeau fetele crailor sârbi, ca soții ale sultanilor; astfel acum e de tot natural ca o principesă turcă să se mărite după viitorul rege al sârbilor.

Procesul spărgătorilor din Ujpest. Săptămâna trecută s'a judecat procesul celor doi lucrători ruși Antasiuici și Piskowski, cari au săvârșit acum două luni în ziua mare senzaționalul furt la filiala băncii comerciale din Ujpest. Ambii spărgători au fost osândiți la câte 3 ani închisoare, iar după împlinirea pedepsei vor fi expulsați din țară.

Banchetul »Asociației Vegetarianilor« Daminecă seara la orele 8 a avut loc în București un banchet pentru inaugurarea primului restaurant vegetarian în str. Al. Lahovary 4, înființat prin stăruințele Asociației vegetarianilor.

A asistat un număr de 30—40 invitați printre cari d-nii d-ri I. Caatauzino, directorul general al serviciului sanitar, Leonte, Irimescu, C. Parhon, Rainer și Bașilă, alte persoane membre ale »Asociației« și reprezentanții presei.

S'a servit o bogată masă invitaților. Ca curiozitate dăm lista mâncărilor:

Sapă de zarzavat
Unt, ridichi de lună, măslina
Salsifz à la Polonoise
Mazăre cu patouri
Friptură de Conopidă
Salată amestecată
Meiu cu lapte
Compot de diferite fructe
Cremă de vanilie
Plăcintă cu caere
Brânzeturi diferite
Struguri, mere, pere, migdale, alune, nuci, mandarine
Cafea »Natura«
Must de Drăgășani
Pâine integrală.

Dl Dr. C. Parhon, președintele asociației, a ținut o cuvântare arătând pe scurt superioritatea regimului alimentar vegetarian asupra celui animal și avântul pe care mișcarea aceasta l'a luat în alte țări. A terminat spunând că restaurantul se inaugurează pentru a ușura alimentația celor cari sunt siliți să măcance la birturi și a contribui la răspândirea vegetarianismului prin posibilitatea ce li-se dă celor neîncrezători de a se convinge de superioritatea acestui regim.

În urmă s'au împărțit exemplare din revista »Reforma alimentară« din cari au apărut până acum 4 numere.

Banchetul a luat sfârșit la orele 11.

Restaurantul se prezintă foarte bine din toate punctele de vedere și e accesibil oricui: o masă se poate lua începând dela 1 leu.

Afacerea Steinhell pasionează nu numai pe parisieni, ci pe lumea întreagă. D-na Steinhell e supusă unu al doilea interogatoriu, în care judecătorul de instrucție a căutat să precizeze mai multe puncte cari privesc relațiile pe cari eroina acestei afaceri celebre le a avut cu mama sa d-na Japy! asasinată într'un scop care nu poate fi determinat.

Se știe că împotriva soțului ei, pictorul a invocat motive de personalitate spre a se justifica de mărturisirile făcute unor amici că »nu mai poate suferi nici pe soț nici pe mama sa, fiind că aceștia trăiesc din truda ei și că caută să se scape de această povară«.

Între d-na Steinhell și familia sa Japy, relațiile au încetat cu totul, pela familia Steinhell nu mai venea decât fratele d nel, un profesor.

Iată partea cea mai însemnată din interogatoriu:

— Ați spus — zice judecătorul către doamna Steinhell în fața mai multor persoane printre cari și dnul Borderel că »urâți pe d-na Japy, mama d voastră și pe soțul d voastră, fiindcă trăiesc din truda dvoastră« și le-ați mai spus că »vă ve-ți scăpa de ei«. Nu veți putea nega aceste mărturisiri. Știu de ce urâți pe d-na Steinhell dar nu înțeleg de ce pe mama d voastră.

D-na Steinhell a refuzat întâi să răspundă, dar judecătorul o constrânse și obțină în locul declarațiunei așteptate următoarele:

— După fiica mes, n'am lubit pe nimeni mal mult decât pe mama.

Judecătorul nesatisfăcut de acest răspuns răfotește dosarele și se adresează dnui Steinhell astfel:

— Iată: ați spus de mai multe ori, că nu veți lertă niciodată mamei d-voastre greșala de a vă fi măritat când aveți 18 ani, cu un om a cărui vârstă eră aproape de 3 ori mai mare.

D-na Steinhell e silită să vorbească.

— Credeam, când am dat consimțământul meu, că mama mă silește să contractez căsătoria aceasta în scopul de a mă feri... Am văzut însă că eră cu totul altfel...

Judecătorul o silește să întregească gândirea.

— Înțeleg — răspunde d-na Steinhell — că au fost încântați de faptul că putea să mă căsătorească fără sacrificii, din cauza pasiunii pe care i-a insprlat-o pictorului.

Dl André vrea mal multă precizie, dar d-na Steinhell nu poate sau nu vrea să dea.

Reese totuși din declarațiunile femei, că după înzestrarea surorilor sale, d-na Japy!, mama sa, posedă încă o avere de vre-o 80.000 franci și adaogă:

— O femeie de vârsta mamei mele ar fi trebuit cu această sumă să trăiască liniștită în provincie; ori, mama mea se găseă veșnic în situațiuni grele și se înțelege că mă hărțuieă cu cerele...

— Va să zică — întrerupse judecătorul — mama d-voastră v'a luat averea la care aveți dreptul spre a o împărți surorilor d-v.

— Așa e; și nemulțumită de faptul că m'a despoiat, a trăit fără întrerupere din banii mei.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. și folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singular remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expozază zilnic la toate părțile lumii

Mama știă tot ce fac... cunoștea resursele mele, și totuși nu mi-a spus niciodată nimic în această privință.

Când aveă nevoie de bani încă reproșă luxul, recepțiile, relațiile mele mondene și știă cu acestea că fără aceste recepții, fără seratele pe care le dedeam, n'ăși fi putut niciodată să împlinesc dorințele ei...

Judecătorul de instrucție mai vrea să știe, dacă în epoca asasinatului, dna Steinheil se simțea în nevoi mari de bani.

— Datorați sume enorme furnizorilor d-v., îi zice judecătorul.

Doamna Steinheil revoltată răspunde:

— Nu e adevărat! Nu e adevărat! V'am mai spus odată că »Tante Lily« îmi dădea totdeauna sumele de cari aveam nevoie.

Judecătorul insistă și atunci dna Steinheil îi răspunde astfel:

— Când aveam nevoie de bani, trimiteam pe Mariette la unul dintre amicii mei pe care îl credeam mai în măsură să-mi satisfacă nevoile. Mariette mi-a spus de multeori că spre a învinge ezitățile pe care le simțea începea să plângă să spuie că »dna e rău bolnavă și nenorocită!... Cu cei 200 de napoleoni pe cari vi-i cere, l-ați redă sănătatea« și atunci îmi aducea 200 napoleoni!...

— Dnul William Howard Taft, noul președinte al Statelor-Unite (America de Nord), a trimis M. Sale Reginei României suma de 1500 lei ca donațiune pentru fondul clădirii coloniei »Vatra luminoasă Regina Elisabeta«.

— Deosebirea între roman și teatru. Cu ocazia punerii în scenă a piesei lui Paul Bourget, »L'Émigré«, s'a vorbit mult de calitățile respective ale dramaturgului și ale romancierului. Și nici-odată până acum nimeni nu eră de acord asupra procedeelelor cari diferențiază teatrul și romanul.

Dnul Albert-Emile Sorel, membru al Academiei franceze, din fericire a descoperit »formula« definitivă:

»Procedeele de expozițiune și de compoziție diferă esențialmente și nu se trece nici-odată fără oare-care pericol dela analiza caracterelor și a viefii, la descrierea moravurilor sau a persoanelor, într'o serie de acțiuni cari se leagă într'un mod logic și care-și propun să fie încordată atențiunea unui public, fără alt mijloc decât prin căutarea unei plăceri sau prin aceea a unei discuțiuni de idei«.

— Un cortegiu grandios. Zilele acestea a avut loc la Constantinopole cea mai grandioasă manifestație pe care a văzut-o capitala Turciei. Numărul manifestațiilor forma un cortegiu de peste 3 kil. care s'planda pe Sultan pentru acordarea constituției.

— Chiurasatul Voltaire. În luna Ianuarie va aveă loc la Toulon lansarea noului chiurasat francez Voltaire, unul din cele mai puternice unități de luptă ale flotei franceze.

Noul chiurasat va aveă lungimea de 145 de metri, 18 mii de tone, o viteză de 20 de noduri, 32 de tunari și două aruncătoare de torpile.

— Un proces celebru. În fața Curții cu jurați din Riom, s'a început zilele acestea un proces care va rămâne celebru în analele justiției franceze.

E vorba de vestitul Thomas care a răușit să cambriezeze cele mai de seamă biserici din Franța, și să fure lucruri neprețuite. Thomas a declarat că îi plăcea petrecerile și neavând bani în deajuns decât să fure dela particulari prejudiciindu-i s'a gândit să fure din biserici lucruri de preț care de altfel nu foloseau la nimic nici statului nici preoților.

La Kánya Géza berăria Gámbrius fostă Frații Láng, azi va cânta muzica militară.

Ultime informațiuni.

Interpelarea dlui Maniu asupra atentatului dela Blaj.

— Prin telefon. —

Budapesta, 9 Decembrie.

În ședința de azi a camerei ungurești, deputatul Iuliu Maniu a adresat ministrului de justiție o interpelare asupra atentatului dela Blaj. Într'o cuvântare de o argumentație logică, documentată și plină de energie, dânsul spune că cercetările făcute de justiție asupra atentatului au rămas fără rezultat fiindcă nu au fost făcute cu toată seriozitatea și conștiința, ci numai spre a cocoloși lucrurile. Arată istoricul afacerii și spune că prin astfel de simulare de cercetări se sdruncină încrederea poporului în magistratură și justiție.

Neglijența tendențioasă a magistraturii încurajează agitațiile contra nemaghiarilor și le pune subt adăpostul impunității. Mai ales presa ungurească întrece orice margine prin tonul ei de atâtare împotriva noastră. Citează chiar un articol din ziarul »Egyetértés« care scormonește toate patimile și urile ce dorm în sufletul poporului maghiar asupra românilor și întreabă cum procurorul nu observă aceasta? Totuși nu dorește pedepsirea autorului căci starea lui sufletească furibundă e cea mai bună pedeapsă pentru acest smintit. Spune că tot scopul justiției se zădărnicește prin sistemul actual plin de părtinire cum se urmăresc delictele de presă.

Adresează ministrului întrebarea pentru ce au făcut cercetările în mod neglijent și ce măsuri are de gând să ia ministru?

Ministrul justiției Anton Günther începe spunând că e greu să rămâie cu sângele rece la auzul acestei cuvântări. Acuzele dlui Maniu sunt neîntemeiate căci guvernul este plin de dreptate.

Milan Ivanka (slovac) întrerupe: Spuneți-mi când a avut vre-un ungar proces de atâtare împotriva nemaghiarilor?

Ministrul spune că în ziarele românești agitația ar fi luat proporții atât de mari încât nu se mai poate ține socoteală și nu mai pot fi urmărite toate delictele de presă, atât sunt de numeroase. Afirmatia dlui Maniu nu e dreaptă, căci nu s'ar fi făcut cercetări amănunțite.

Dr. Iuliu Maniu: Spune parafrazând pe ministru că e greu să păstreze sângele rece la cuvintele ministrului.

Ugron Gábor întrerupând: Poftim încearcă...

Di Milan Ivanka: Atunci ai întâlni multe pumnuri încheștate gata să lovească!

Di Maniu Arată cu citații din »Tribuna« și alte ziare românești și ungurești că cercetările nu s'au făcut cu dreptate și imparțialitate.

Di Ministru spune că dl Maniu măsoară ca două măsuri.

Di Maniu replică ministrului că a făcut însuși cercetări amănunțite și conștiincioase la fața locului și nu ia act de răspunsul ministrului.

Camera ia act de răspunsul ministrului.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 Decembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1908 (100 kg.)	26 16 - 26 18
Săcară pe Aprilie	22 08 - 22 10
Cucuruz pe Mai	15 26 - 15 28
Ovăș pe Aprilie	17 90 - 17 92

Prețul cereșelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa	25 K. 55 - 26 K. 60
Din comitatul Albel	25 » 35 - 26 » 30
De Pesta	25 » 45 - 26 » 40
Bănățenesc	25 » 50 - 26 » 55
De Bacica	25 » 55 - 26 » 55
Săcară	21 » 35 - 21 » 55
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 » 45 - 16 » 65
» de cvalitatea II.	16 » 05 - 16 » 35
Ovăș de	L 17 » 45 - 17 » 75
» »	II. 17 » 05 - 17 » 40
Cucuruz	14 » 06 - 14 » 25

BIBLIOGRAFIE.

— A apărut: »Frăția Românească« Nr. 30. Revistă Naționalistă Democrată cu următorul cuprins: N. Iorga, Deschiderea parlamentului. Eugène Revent, Cântec (poezie). Gh. Gh. Popovici, Din satul meu. N. Ionescu, Viața (poezie). D. N. Ciotori, Vremuri nouă. Mihail Sfețescu, Amurg de toamnă (poezie). Ap. D. C. Casă de stat sau club politic? Enescu Stălfeni, Împăcare (poezie). Al. Tințariu, O comună românească jefuită de un jidov. A. V. Gândiri, Un Dascăl Rural, Aritmetica în școala rurală. Un imprecinat, Din etaloane sunchetei (epigramă). Const. Matei Giroveanu, Șezătorile sătești și cursurile de școli. Redacția Bibliotecii pentru popor din suburbii Păcurari, Din Bucovina, O hotărâre a partidelor unite. Din Tară, Culturale, Fel de sol. Poșta Redacției, Redacția și Administrația, Iași strada Tâcâul de jos nr. 3. Numărul 15 bani. Abonamentul 8 lei pe an.

A apărut: »Convorbiri literare« nr. 11 cu următorul cuprins: D. Nanu, Se uită-amurgul împoi... (versuri). O. Lagoșianu, Tipografia lui M. Kogălniceanu dela Iași. M. I. Chirătescu, Focul (nuvelă). C. E. Dorința (versuri). C. Antoniadă, Thomas Carlyle (studiu filozofic). Const. A. Gulescu, În zori (versuri). N. L. Kostake, Soarele (studiu de mitologie română). Cr. D. Stăicovici, Comerțul nostru cu Austro-Ungaria față cu tratativele pentru încheierea unei noi convențiuni comerciale. Const. Moisil, Un fragment de diplomă militară găsit la Saisovia (Fragment din »Excursiuni arheologice în Dobrogea«). I. L. Filitti, Câteva acte inedite relative la epoca regulamentară. N. Bănescu, Câteva scrieri ale lui Odobescu către Barițiu * * * Cronică literară și științifică: Fapte, recenzii, reviste. Al. Tzigara-Samurcaș, Cronică artistică: Tesăturile românești (Cu prilejul concursului »Domnița Maria«). Paul, cursului »Domnița Maria«. Pand, Decorațiunile lui Baltazar. Aldem, Cronică școlară: Invățământul geografic la universitatea din Berlin. I. Răducanu, Cronică economică: În chestia meterișilor. M. Cronică politică: Liga conservatoare. S. Dela academie. Ioan S. Floru, Dela români de peste Carpați: O excursiune școlară în Bucovina. Bibliografie.

Poșta Administrației.

Nicolae Câmpian, preot în Maidan. Am primit 12 coroane ca abonament până la finea anului 1908.

Petru Ardelean, preot în Vasand. Am primit 6 cor. ca abon. pe Qrt. IV 1908.

Petru Poptomaș, Ceffa. Statutul organic se poate căpăta la Librăria Archiepiscopălească Sibiu (Nagy-szeben). Prețul 50 fil. plus portu.

Redactor responsabil Constantin Sava.
Editor proprietar George Nichin.

Un candidat de avocat cu praxă

afără aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinerváralja.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.
Szegeđ, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și boicete de luminat.

Mașini de cusut mănuși și blănării.
Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni.
Repararea instrumentelor de desemn.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seğhedin (Szegeđ), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor
bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat
cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectueșc imediat și prompt.

Un candidat de avocat

român cu praxă bună,

afără aplicare momentană în cancelaria subscrisului, pe lângă condițiuni favorabile.

Sibiiu, la 5 Dec. 1908.

Dr. Mátyás Lázár,
advocat.

7399/908 tkv. sz

Árverési hirdetmény.

„Victoria“ tak. és hitelintézet végrehajthatónak Bordse Juon tyokucz beérogózi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 190 K tőke követelés ennek 1905. okt. 15-től folyó 5% kamata 6 K 20 fil. óvási 1/3% váltó díj 150 K 04 fil. már megállapított eddigi és ezuttal 7 K 45 fillérben megállapított kérévényezési és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a tenkei kir. bíróság területén lévő Beél-Rogoz község határában fekvő a beél-rogozi 10. sz. betétben A. I. 19 (2) szántó a beltelekben, (20) ház 7. ó. i. sz. alatt és udvar a beltelekben, (255) szántó a II. fordulóban, (hrsz alatt foglalt ingatlanokra és a 4. 5. sorszám alatt bejegyzett legelő és erdő járandóságra 680 K, továbbá az ugyan ezen betétben A. I. 19 (1) szántó a beltelekben (hrszám alatt foglalt ingatlanra és a 2. sorszám alatti legelő járandóságra 32 K, ezennel megállapított kikiáltási árban azzal, hogy az árverés alábocsájtott ingatlanok a kikiáltási árnak a Vhn. 26. §-ában megjelölt hányadon vagyis 2/3-adon alól nem fog eladatni és vevő a bánatpénzt a Vhn 25. §. értelmében köteles kiegészíteni s hogy a bánatpénz a kikiáltási ár 10% ában állapittatik meg elrendeltetik.

Az árverés megtartása határidőül 1908. évi december hó 19-ik napjának d. e. 11 órája Beél-Rogoz község házához kitűzetik.

Árverezni szándékozók tartoznak ez ingatlanok becsárának 10% át vagyis 68 K és 3 K 20 fill. készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelet m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letteni avagy az 1881. évi IX. t-cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervént átszolgáltatni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első 1/3 részlet az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 15 nap alatt a második ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és a harmadik ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Beél-Rogoz község házában megtekinthetők.

Tenke, 1908. évi nov. hó 15-én.

olvashatatlan aláírás
kir. járásbíró.

Acții de ale „Bihorenei“

favorabile pentru depunerea capitalului capitaliștilor. Vând din cauza ocupațiunei mele în altă direcție 37 acții de-ale »Bihorenei«, cari aduc 4% cu prima emisiune.

Dorit rii de-a cumpără rog să se adreseze la

Hantschel Gustav, Nagyszében.

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

PAFF

Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust. Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea cea mai efină, cea mai practică pentru broderie artistică. Se pot căpăta în magazinul lui

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

TUNCZKY GYULA

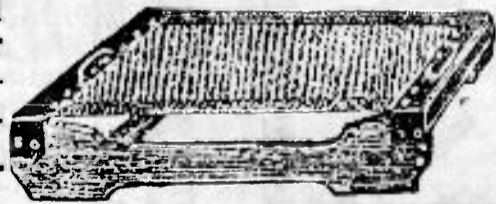
Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere de sîrmă și trăsuri de copiii din Ungaria de Sud.

TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă
mobilele de fer și de aramă, soniere de oțel pentru paturi după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul
hotelelor, internatelor și spitalelor, face paviloane de fer după măsură.

Catalog de prețuri gratuit și franco.

Numai pe damele le poate interesă aceea, ca înainte de a-și procură hainele necesare, să se ostenească până-n strada Forray Nr. 2 (casa Lukácsy), unde se află

prăvălia mea de mode pentru doamne și domni

și să se uite la magazinul meu bine asortat cu cele mai fine și mai frumoase stofe de haine. O cumpărare de probă va putea convinge pe ori și cine, că

numai la mine se poate cumpără ieftin.

Recomand în deosebită atențiune resturile de pânză englezească joul, pe care am procurat-o ieftin.

Solicit părtinirea on. public

George Iancovici.

Reverende preoțești, cordoane roșii, albastro și negre de lână — în calitate cea mai fină.

Primește pregătirea hainelor bl-sericești și a odăjdiilor cu prețuri favorabile.

Pe sărbători

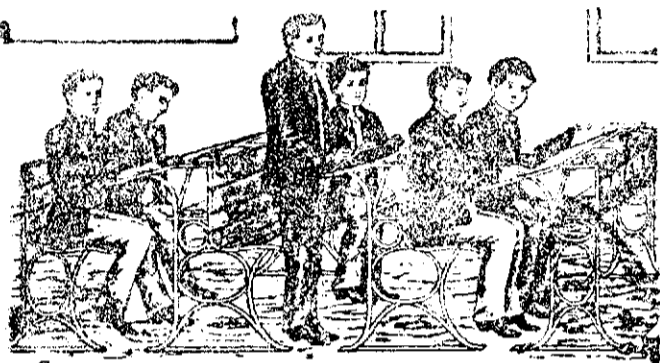
Lumini de ceară, stearin (lapte) în toată mărimea și forma, pentru biserici, lustre și mese. Sirme de ceară împletite și încărcate în toată forma. Tămăie, smirnă și oleu pentru ars, făclii de rășină albă, Vă recomandă cu prețurile cele mai moderate

Turtăria și Industria artă de ceară alui

IOAN KALLAP

Arad, Str. Deák Ferencz 35.

Comandele primite se efectuează în cel mai scurt timp, așa prin poștă ca și în persoană.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci igienice de școală
și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

KATZKY ANTAL

atelier mecanic de mașini de cusut și biciclete
Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intrarea prin partea str. Jenő főherceg).

Se angajează să repare și să procure mașini de cusut, mașini de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofone și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor.

Ține în deposit mașini de cusut vechi și biciclete, tot așa gramofone și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofone cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț-curent gratuit și porto franco.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ box „ „ . . .	K 11.—
„ „ șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
„ „ „ „ „ cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipăm speșele de întabulare, convertim datoriile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Biebiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

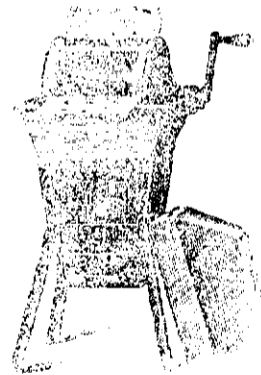
Primește pe lângă onorariu acuzitorii de afaceri abili și demni de încredere.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.

Mașina de spălat cu aburi

(„Teligöz“) sistem J O H N.

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

În raport cu spălătul cu mână, se economisesc 75% din timp, lucru, săpun, sodă, apă și combustibil. —

— Rufe se cruță. —

Aparat de spălat, furt, aburit și desinfectat totodată. — Ocupă loc mic.

Garanție: se transportă pentru încercare fără nici un obligament. —

Deposit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.

E indispensabil în orice casă!

E indispensabil în orice casă!